

EDUSKUNNAN VASTAUS 234/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi radiolain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi radiolain muuttamisesta (HE 75/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 26/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

radiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 16 päivänä marraskuuta 2001 annetun radiolain (1015/2001) 15 §:n 5 momentti sekä 24 §:n 1 momentin 3 kohta,

muutetaan lain nimike, 1 §:n 3 kohta, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 a kohta, 5 §:n otsikko, 6 §:n 2 ja 4 momentti, 8 §:n 3 momentti, 12 §:n 1 kohta, 15 §:n 3 momentti, 18 §, 3 luvun otsikko, 19 §:n 3 ja 4 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 23 §:n 1 momentti, 27 §, 28 §:n 2 ja 3 momentti, 29 §, 32 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti, 34 §:n 1 ja 3 momentti, 37 §:n 1 ja 3 momentti, 39 §:n 1 momentin 3 kohta ja 42 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 kohta, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 3 a kohta, 5 §:n otsikko, 6 §:n 2 ja 4 momentti, 3 luvun otsikko, 19 §:n 3 ja 4 momentti, 20 §:n 1 momentti, 21 §, 22 §:n 1 momentti, 27 §, 28 §:n 2 ja 3 momentti, 29 §, 32 §:n otsikko sekä 2 ja 3 momentti ja 39 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 399/2003, sekä

lisätään 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 b ja 3 c kohta, 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 6 momentti, lakiin uusi 21 a—21 d §, 31 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 4 momentti ja 37 §:ään uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti ja nykyinen 4 momentti siirtyy 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

3) luoda edellytykset telelaitteiden mahdollisimman vapaalle liikkuvuudelle;

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään telelaitteiden markkinoille saattamisesta ja kaupan pitämisestä, radiolaitteiden hallussapidosta ja käytöstä sekä radiotaajuuksien käytön suunnittelusta ja niiden osoittamisesta eri käyttötarkoituksiin.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3 a) *telepäätelaitteella* laitetta, joka viestien lähettämiseksi, käsitlemiseksi tai vastaanottamiseksi on tarkoitettu johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla liitettäväksi joko suoraan yleisen viestintäverkon liittymään tai toimimaan yleisen viestintäverkon yhteydessä kytkettynä suoraan tai epäsuorasti yleisen viestintäverkon liittymään;

3 b) *viestintäverkkolaitteella* laitetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi viestien siirtoon tai ohjaamiseen viestintäverkossa;

3 c) *telelaitteella* radiolaitetta, telepäätelaitetta ja viestintäverkkolaitetta;

5 §

Telelaitteen valmistajan sijasta vastuussa olevat

6 §

Radiotaajuuksien käyttö

Valtioneuvosto vahvistaa viestintämarkkina-lain (393/2003) 4 §:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan sekä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelman.

Viestintävirasto voi yksittäisessä tapauksessa teknisen syyn vuoksi poiketa 2 momentissa tarkoitusta vahvistetusta käyttösuunnitelmasta, jos se on radioviestinnän häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi välttämätöntä. Viestintävirasto voi perustellusta syystä sallia käyttösuunnitelmassa tarkoitettulle radiotaajuusalueelle myös muuta kuin sen käyttötarkoituksen mukaista radioviestintää, jos muu radioviestintä ei rajoita taajuusalueen käyttöä sen ensisijaisiin käyttötarkoituksiin eikä aiheuta häiriöitä ensisijaisten käyttötarkoitusten mukaiselle radioviestinnälle.

7 §

Radiolupa

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähettimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähettimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Viestintävirastolle ja radiolähettimen rakenteesta on annettu Viestintävirastolle sen pyytämät tiedot.

8 §

Lupaehdot

Viestintävirasto voi radioluvan voimassa ollessa muuttaa lupaehtoja ilman luvanhaltijan suostumusta, jos se on välttämätöntä radiotaajuuksien suunnitelmien muuttumisen, taajuuksia koskevien määräysten tai kansainvälisten sopimusvelvoitteiden vuoksi, taikka jos se on perusteltua radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen vuoksi. Lupaehtoja voidaan muuttaa myös, jos se on välttämätöntä markkinoilla toimivan teleyrityksen taloudellisissa tai teknisissä toimintaedellytyksissä tapahtuvan muutoksen, markkinoille tulevan uusista teleyrityksen taikka vastaavan muun markkinaolosuhteiden muutoksen aiheuttamasta tarpeesta uudelleen järjestellä radiotaajuuksien käyttöä.

12 §

Radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttaminen

Viestintävirasto voi kokonaan tai osittain peruuttaa radioluvan tai radiotaajuuksien varauksen, jos:

1) luvanhaltija 36 §:n mukaisesti määräytyistä toimenpiteistä huolimatta vakavasti tai toistuvasti radioviestinnän häiriöttömyyden kannalta olennaisella tavalla rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai lupaehtoja taikka olennaisesti rikkoo radiolupaan tai radiotaajuuksien varaukseen liittyvää maksuvelvollisuutta;

15 §

Pätevyyden osoittaminen

Pätevystodistuksen saamiseksi on suoritettava pätevyystutkinto. Tutkinnossa on osoitettava kyseiseen radioviestinnän lajiin liittyvien sääntöjen, ohjeiden ja laitteiden tuntemus sekä tarvittava kielitaito. Viestintävirasto määrää tutkinto-

vaatimukset sekä tutkinnon vastaanottajat. Hakemuksesta viraston ulkopuolinen taho voidaan määrätä tutkinnon vastaanottajaksi. Tutkinnon vastaanottajalla tulee olla tehtävän edellyttämä taito ja kokemus. Tutkintoon liittyvien suoritteiden maksullisuuden ja maksujen suuruuden yleisistä perusteista on silloin soveltuvin osin voimassa, mitä valtion maksuperustelain (150/1992) 4—7 §:ssä säädetään. Mainituista suoritteista perittävistä maksuista voidaan säätää liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella noudattaen soveltuvin osin, mitä valtion maksuperustelain 8 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

18 §

Pätevyys- ja kelpoisuustodistuksen peruuttaminen

Viestintävirasto voi peruuttaa pätevyys- tai kelpoisuustodistuksen, jos todistuksen haltija lähettää radiolähettimellä rikoslain 34 luvun 10 §:ssä tarkoitetun perättömän vaarailmoituksen, häiritsee radiolähettimellä radioviestintää rikoslain 38 luvun 5, 6 tai 7 §:ssä rangaistavaksi säädetyllä tavalla taikka toistuvasti rikkoo radioviestintää koskevia säännöksiä tai toistuvasti huolimattomuuttaan aiheuttaa radioliikenteelle haitallisen häiriön.

3 luku

Telelaitteiden markkinoille saattaminen

19 §

Maahantuonti, myynti, kaupan pitäminen, esittely ja käyttö

Suomeen saa tuoda myynti- tai luovutustarkoituksessa tai Suomessa pitää kaupan, myydä tai luovuttaa toiselle vain sellaisia telepäätelaitteita ja viestintäverkkolaitteita, jotka täyttävät tämän lain sekä sen nojalla säädettyt ja määrätyt olennaiset vaatimukset ja joissa on tarvittavat merkinnät sekä vaatimustenmukaisuusvakuu-

tus. Telepäätelaitteessa on lisäksi oltava merkin-tä käyttötarkoituksesta.

Suomessa markkinoille saatettavaksi tarkoi-tettu muukin kuin 1—3 momentin mukainen te-lelaitte voidaan asettaa näytteille, jos näkyvällä merkinnällä selvästi ilmoitetaan, että laitetta ei voi saattaa markkinoille ennen kuin sen on var-mistettu täyttävän 20 §:ssä tarkoitettut olennai-set vaatimukset.

— — — — —
20 §

Olennaiset vaatimukset

Telelaitteen on täytettävä seuraavat niitä kos-kevat olennaiset vaatimukset:

1) ihmisten terveyden ja turvallisuuden suoje-luun liittyvät vaatimukset, mukaan lukien sähkö-turvallisuusvaatimukset siten kuin niistä erik-seen säädetään, jännitealuerajoja radio- ja tele-päätelaitteiden osalta soveltamatta;

2) sähkömagneettista yhteensopivuutta kos-kevat suojavaatimukset siten kuin Viestintävi-rasto määrää;

3) vaatimus radiotaajuuksien ja kiertoratare-surssien tehokkaasta käytöstä haitallisten häi-riöiden välttämiseksi.

— — — — —
21 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

Telelaitteen vaatimustenmukaisuus on osoi-tettava:

1) sisäisellä tuotevalvonnalla;

2) erityiset radiolaitetestit sisältävällä sisäi-sellä tuotevalvonnalla;

3) erityiset radiolaitetestit ja arviointilaitok-sen lausunnon sisältävällä sisäisellä tuoteval-vonnalla;

3 a) arviointilaitoksen lausunnon sisältävällä sisäisellä tuotevalvonnalla;

3 b) sähköturvallisuuslain (410/1996)
14 §:ssä tarkoitettun tarkastuslaitoksen todistuk-

sen tai kertomuksen sisältävällä tuotevalvonnal-la; tai

4) täydellisellä laadunvarmistuksella.

Jokaisessa 1 momentissa tarkoitettussa menet-elyssä telelaitteen valmistajan on varmistetta-va, että laite täyttää 20 §:ssä tarkoitettut olennai-set vaatimukset sekä laadittava asiakirja, jossa laitteen vakuutetaan täyttävän nämä vaatimuk-set (*vaatimustenmukaisuusvakuutus*). Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa menettelys-sä on laitteelle lisäksi tehtävä erityiset testit. Edellä 1 momentin 3 ja 3 a kohdassa tarkoitetus-sa menettelyssä on lisäksi esitettävä testien tu-loksiin ja laitteesta laadittuun tekniseen asiakir-jaan perustuva rakennetiedosto arviointilaitok-selle.

Arviointilaitoksen laitteen rakennetiedostos-ta antama kielteinen lausunto ei estä muussa kuin 1 momentin 3 b kohdan arviointimenette-lyssä valmistajaa saattamasta laitetta markki-noille, jos laite täyttää 20 §:ssä tarkoitettut olen-naiset vaatimukset.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä valmistajan on käytettävä tuottei-den suunnittelussa, valmistuksessa ja tarkastuk-sessa arviointilaitoksen hyväksymää laatujärjes-telmää. Valvontaa varten valmistajan on annet-tava arviointilaitokselle tarvittavat tiedot sekä sallittava tuotanto-, tarkastus-, testaus- ja varas-totilojensa tarkastaminen. Jos laatujärjestelmä ei enää täytä sille tämän lain nojalla asetettuja vaa-timuksia, arviointilaitos voi peruuttaa hyväksyn-tänsä.

Vaatimustenmukaisuuden varmistamisenmenet-elyihin liittyvät asiakirjat on laadittava suomen tai ruotsin kielellä taikka arviointilaitoksen tai Viestintäviraston hyväksymällä kielellä. Val-mistajan on säilytettävä mainitut asiakirjat Eu-roopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansallisten valtioiden saatavilla vähintään kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen te-lelaitte on valmistettu.

Viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset telelaitteen vaatimustenmukaisuuden varmista-misessa noudatettavasta menettelystä ja sen yh-teydessä laadittavista asiakirjoista.

21 a §

*Radiolähtetimen vaatimustenmukaisuuden
varmistaminen*

Radiolähtetimen, jonka valmistaja on soveltanut 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja yhdenmukaistettuja standardeja, vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 2, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

Radiolähtetimen, jonka valmistaja ei ole soveltanut 4 §:n 8 kohdassa tarkoitettuja yhdenmukaistettuja standardeja tai on soveltanut niitä vain osittain, vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä. Radiolähtetimen sähkömagneettista yhteensopivuutta koskeva vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 21 §:n 1 momentin 3 b kohdassa tarkoitettulla arviointimenetelmällä.

21 b §

*Radiovastaanottimen vaatimustenmukaisuuden
varmistaminen*

Radiovastaanottimen ja radiolaitteen vastaanotinosien vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä. Radiovastaanottimen sähkömagneettista yhteensopivuutta koskeva vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 21 §:n 1 momentin 3 b kohdassa tarkoitettulla arviointimenetelmällä. Yksinomaan televisio- tai radio-ohjelmistoja vastaanottamaan tarkoitettun radiovastaanottimen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 1 tai 3 b kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

21 c §

*Telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuuden
varmistaminen*

Telepäätelaitteen vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 1, 3 a tai 4 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä. Tele-

päätelaitteen sähkömagneettista yhteensopivuutta koskeva vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa myös 21 §:n 1 momentin 3 b kohdassa tarkoitettulla arviointimenetelmällä.

21 d §

*Viestintäverkkolaitteen vaatimustenmukai-
suuden varmistaminen*

Viestintäverkkolaitteen, jonka valmistaja on soveltanut sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevia, Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistuja yhdenmukaistettuja standardeja vastaavia kansallisia standardeja tai sellaisia kansallisia standardeja, joiden soveltamisalaa koskevia yhdenmukaistettuja standardeja ei ole, vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

Viestintäverkkolaitteen, jonka valmistaja ei ole soveltanut 1 momentissa tarkoitettuja standardeja tai on soveltanut niitä vain osittain, vaatimustenmukaisuus on osoitettava 21 §:n 1 momentin 3 b kohdassa tarkoitettulla arviointimenettelyllä.

22 §

Merkitseminen ja annettavat tiedot

Telelaitteen valmistajan on varustettava 21 §:n mukaisesti varmistettu laite merkinnällä siten kuin Viestintävirasto määrää.

— — — — —

23 §

Ilmoitus markkinoille saattamisesta

Jos 21 a §:n mukaisesti varmistettu radiolähtetin toimii taajuuksilla, jotka Viestintäviraston määräyksissä osoitetaan muuhun käyttötarkoitukseen, valmistajan on ilmoitettava Viestintävirastolle aikomuksesta saattaa radiolähtetin markkinoille.

— — — — —

27 §

Eräiden muiden viranomaisten tehtävät

Poliisi ja rajavartiolaitos valvovat Viestintäviraston ohella 7 §:n 1 momentin ja 15 §:n 1 momentin noudattamista. Merenkululaitos valvoo Viestintäviraston ohella 15 §:n 1 momentin sekä 16 §:n 1 momentin noudattamista. Tulliviranomainen valvoo Viestintäviraston ohella telelaitteiden maahantuontia koskevien säännösten ja määräysten noudattamista.

28 §

Viestintävirastolle annettavat tiedot

Telelaitteita kaupan pitävän on pyynnöstä annettava Viestintäviraston tarkastajalle tietoja radiolaitteiden ja telepätelaitteiden teknisestä rakenteesta, vaatimustenmukaisuuden varmistamisesta ja luovutuksista.

Telelaitteen haltija ja omistaja ovat velvollisia antamaan Viestintävirastolle tietoja niiden rakenteesta, käytöstä ja sijainnista sekä tietoja, joita tarvitaan maksujen perinnässä.

29 §

Tiedonsaanti tulliviranomaiselta

Viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tulliviranomaiselta telelaitteen maahantuojan nimi sekä maahan tuotujen laitteiden määrää ja tuontiajankohtaa koskevia tietoja.

31 §

Tarkastus

Mitä edellä 3 momentissa säädetään Viestintäviraston tarkastajasta, koskee myös rajavartiolaitoksen edustajaa.

32 §

Telelaitteen tutkittavaksi ottaminen

Jos tutkittavaksi otettu telelaite täyttää tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten vaatimukset ja sen arvo on alentunut tutkimuksen vuoksi, omistajalle on vaatimuksesta maksettava laitteesta käypää hintaa vastaava korvaus.

Jos telelaite on olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen, Viestintävirasto voi velvoittaa laitteen valmistajan tai maahantuojan korvaamaan tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset ja poistamaan laitteet markkinoilta.

34 §

Häiriöiden estäminen

Viestintävirastolla on oikeus kieltää telelaitteen maahantuonti, kaupan pitäminen, myynti, luovutus ja käyttö sekä 14 §:ssä tarkoitetun erityisen sähkölaitteen käyttö, jos se on aiheuttanut haitallisen häiriön tai sen voidaan todennäköisin syin olettaa aiheuttavan haitallisen häiriön.

Viestintävirastolla on oikeus tarkastaa ja ottaa tutkittavaksi radiolaite, jos sen todennäköisin syin epäillään olevan tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen. Jos radiolaitteen tai sen käytön todetaan olevan olennaisella tavalla tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastainen tai voivan aiheuttaa haitallisen häiriön, Viestintävirasto voi tehdä radiolaitteen tilapäisesti toimintakyvyttömäksi, jos siitä ei aiheudu radiolaitteen haltijalle olosuhteisiin nähden kohtuutonta haittaa tai vahinkoa. Radiolaitteen tutkittavaksi ottamiseen sovelletaan muilta osin 32 §:n säännöksiä.

37 §

Radioviestinnän luottamuksellisuus

Radioviestintä on luottamuksellista ja sitä saa vastaanottaa vain se, jolle se on tarkoitettu.

Luottamuksellisena radioviestintänä ei pidetä:

- 1) televisio- ja ääniradio-ohjelmistojen alkuperäisiä lähetyksiä;
- 2) hätäkutsuja;
- 3) yleisellä kutsukanavalla harjoitettavaa radioviestintää;
- 4) radioamatööriviestintää;
- 5) lyhytaaltoradioviestintää 27 megahertsin taajuusalueella;

eikä muuta sellaista radioviestintää, joka on tarkoitettu yleisesti vastaanotettavaksi.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei estä tiedon antamista Viestintävirastolle luottamuksellisen radiolähetyksen olemassaolosta ja tunnistamistiedoista, jos se on tarpeen radioviestinnän häiriön tunnistamiseksi ja paikantamiseksi, häiriön poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi. Tietoja luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä saa antaa vain, jos se on välttämätöntä turvallisuusradioviestinnän häiriön tunnistamiseksi, paikantamiseksi, poistamiseksi tai rajoittamiseksi taikka häiriön aiheuttajan syytteeseen saattamiseksi.

39 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan

3) rikkoo telelaitteen maahantuontia, myyntiä, kaupan pitämistä, toiselle luovutusta tai näytteille asettamista koskevaa säännöstä taikka laitteiden tutkittavaksi ottamisen yhteydessä annettua kieltoa; taikka

on tuomittava, jollei teosta muussa laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *radiolain rikkomisesta* sakkoon.

42 §

Hyvä hallinto ja oikeusturva

Arviointilaitoksen ja 15 §:n 3 momentissa tarkoitetun pätevyystutkinnon vastaanottajan on suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviään noudatettava, mitä hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Arviointilaitoksen radiolaitteen laadunvarmistusjärjestelmää koskevaan päätökseen sekä pätevyystutkinnon hylkäämistä koskevaan päätökseen voi hakea oikaisua Viestintävirastolta. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 40 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2004